

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ο ΔΙΑΠΡΕΠΗΣ συγγραφεὺς καὶ ἐκπαιδευτικὸς κ. Ε.Π. Παπανούτσος ποὺ ἀνάλαβε τὴ Διεύθυνση τοῦ Διδασκαλείου Μυτιλήνης δημοσίεψε στὸν «Ταχυδρόμο» Ἀλεξανδρείας (7 Δεκεμβρίου) ἓνα ὡραιότατο ἄρθρο μὲ τὸν τίτλο «Τὰ πρῶτα βήματα». Σ' αὐτὸ περιγράφει μὲ ἐνθουσιασμὸ τὶς πρῶτες του ἐντυπώσεις ἀπὸ τοὺς μαθητὲς καὶ τὶς μαθητρίδες του, τὸ πῶς ἔβαλε τὶς βάσεις τῆς ἐργασίας τοῦ σχολείου σύμφωνα μὲ τὶς νεώτερες ἀντιλήψεις περὶ παιδαγωγικῆς, τὸ πόσο εἶναι χαρούμενος ποὺ τὰ παιδιά ἐννοίωσαν τὴν ἀξία τοῦ νέου συστήματος.

Ἀπτὶς θεωρητικὲς καινοτομίες γιὰ ἑλληνικὸ ἐκπαιδευτικὸ ἴδρυμα εἶναι καὶ ἡ κατάργηση τῶν θρανίων στὴν τάξη. Ἀλλ' ὁ πραγματικὸς νεωτεριστικὸς τρόπος ἐργασίας βρίσκεται στὴ μέθοδο τῆς διδασκαλίας, στὸν ἐνθουσιασμὸ μὲ τὸν ὁποῖον καταπιάνεται τὴ δουλειά του ὁ ἐκπαιδευτικὸς, στὴν πρωτοβουλία ποὺ ἀφήνεται στὸ παιδί, στὴ φιλικὴ ἐπικοινωνία του μὲ τὸ δάσκαλο, στὴν ἰδιαίτερη σημασία ποὺ δίνεται στὸ σχηματισμὸ χαρακτήρων, στὴν αὐτοπειθαρχία.

Δὲν ἀντέχομε στὸν πειρασμὸ καὶ ἀναδημοσιεύομε ἐδῶ ἓνα μέρος τοῦ ἁρθρου, ἀπὸ σημεῖο ποὺ ὁ Παπανούτσος περιγράφει τὴν ἴδρυση σχολικῆς Κοινότητος.

«Πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες, εἶχαμε τὴ συνεδρίασι τῶν παιδιῶν, γιὰ τὸ σχηματισμὸ σχολικῆς κοινότητος.

Λένε ὅτι, γιὰ τέτοιου εἶδους καινοτομίες, δὲν εἶναι κατάλληλο τὸ ἔδαφος στὴν Ἑλλάδα, ὅτι τὸ ρωμηόπουλο, δὲν ἔχει τὴ σοβαρότητα, ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ κρατήσῃ στὸ ὕψος τοὺς θεσμοὺς σὰν αὐτὸν κτλ. κτλ.

Ἐπρεπε νάτανε ἀπὸ καμμιὰ μεριά αὐτοὶ οἱ Κύριοι, ποὺ ἐπιχειρηματολογοῦν μὲ εἰκασίες, νὰ βλέπουν πόσο ἑμορφα καὶ σοβαρὰ συζητοῦσαν τὰ παιδιά, ἄρθρο πρὸς ἄρθρο, τὸ Καταστατικὸ τους. Ἐδιάλεξαν ἓναν νὰ διευθύνῃ τὴ συζήτησι, κι' ἄρχισαν. Ἐγώ, κάθισα παράμερα καὶ μιλοῦσα, ὅταν ἦταν ἀνάγκη νὰ τὰ διαφωτίσω σὲ κάτι. Στὸ ἄρθρο ποὺ λέγει, ὅτι ἡ διευθύνουσα τριμελὴς ἐκλέγεται γιὰ ἓνα χρόνον, σηκώθηκε ἓνας καὶ παρατήρησε, ὅτι ἐπειδὴ εἶναι ἐνδεχόμενον αὐτοὶ ποὺ θὰ ἐκλεγοῦν νὰ μὴν ἔχουν τὴν ἀπαιτούμενη ἱκανότητα κι' ἐντιμότητα νὰ διευθύνουν, καλύτερα θάναί νὰ δοκιμάζονται πρῶτα ἓνα μῆνα κι' ὕστερα νὰ μένουν οἱ ἴδιοι ἓνα χρόνον ὁλόκληρο.

Ἡ γρήγορη κρίσι τῶν παιδιῶν, ἄρπαξε ἀμέσως τὶς ἐπικίνδυνες συνέπειες, μιᾶς τέτοιας τροποποιήσεως. Τρία-τέσσαρα σηκώθηκαν καὶ φώναξαν, ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι σωστό, γιατί τότε, θὰ ξαναγκάζονται οἱ ἄρχοντες νὰ κάνουν ὅλα τὰ κακρίτσια τῶν ἀρχομένων, ἀφοῦ, ἂν θελήσουν νὰ φανοῦν αὐστηροὶ κινδυνεύουν νὰ χάσουν τὸ ἀξίωμα τους.

Μετά τὸ Καταστατικὸ συζητήθηκε ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τοῦ σχολείου ποῦχαν συντάξει μὲ τὴ δική μου βοήθεια, τρία παιδιά ἀπὸ πρὶν. Τοὺς ἄρесе πολὺ ἡ διατύπωσι κι' ἔδειξαν τὴν εὐχαρίστησί τους. Δὲν ἐγράψαμε π.χ.: Ἀπαγορεύεται ν' ἀνεβοκατεβαίνουν τὶς σκάλες τὰ παιδιά, ὅταν ἔχει χτυπήσει τὸ κουδοῦνι. Ἀλλὰ: ὁ ταχτικὸς μαθητής, ὅταν χτυπήσῃ τὸ κουδοῦνι, πηγαίνει ἡσυχα-ἡσυχα στὴν τάξι του καὶ κυτᾶει νὰ μὴν ἐνοχλήσῃ κανένα. Κ.Ο.Κ. Τὰ παιδιά, μάλιστα, πρόσθεσαν κι' ἄλλες ἀπαγορεύσεις μὲ τὴν ἴδια διατύπωσι κι' ἔβλεπε πῶς γυρεύουν μόνον τοὺς τὴν πειθαρχία, ὅταν

ὁ περιορισμὸς παρουσιάζεται σὰ δική τους ἀπόφασιν κ' ὄχι σὰν αὐθαίρετη ἐπιβολὴ ἐνὸς ἄλλου.

Στὸ τέλος συζητήθηκαν, οἱ ποινὲς ποὺ θὰ ἐπιβάλλῃ ἡ Κοινότητα, σ' ὅσους παραβαίνουν τὸν ἐσωτερικὸν Κανονισμόν. Ὅλοι φάνηκαν ἐφευρετικώτατοι στὸ ποινολόγιον: ἀποκλεισμὸς ἀπὸ τὸ παιχνίδι, ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴν, ἀπὸ τὴν Κοινότητα, πρόστιμο χρηματικὸ πρὸς ὄφελος τοῦ Ταμείου τῆς Κοινότητος, χοντρὲς δουλειῆς, καθάρισμα τῆς αἰθούσης, πλύσιμο τζαμιῶν κτλ.

Δυὸ ὥρες βάστηξε ἡ συνεδρίασις, ποὺ θὰ γίνηται στὸ ἑξῆς τακτικά, τὸ ἐλεύθερο ἀπόγευμα τῆς Πέμπτης. Δυὸ ὥρες ἀλησμόνητες, γιὰ τὸ Δάσκαλον, ποὺ πίστευε θεωρητικὰ στὴ δυνατότητα καὶ στὴ σημασία τέτοιων θεσμῶν, μά, γιὰ πρώτη φορὰ τοῦ δόθηκε, ἐπὶ τέλους ἡ εὐκαιρία νὰ τοὺς δῇ στὴν πραγματικότητα καὶ νὰ τοὺς χαρῇ, μὲ τὴν καρδιά του. Τὰ παιδιὰ, μιλοῦσαν, χειρονομοῦσαν, γελοῦσαν, χειροκροτοῦσαν. Ἐγὼ σὲ μιὰ γωνιά καθισμένος, ἔβλεπα καὶ συλλογιζόμουν. Συλλογιζόμουν ἓνα πλῆθος πράγματα. Παραδείγματος χάριν: ὅτι τὸ κτίριον τοῦ σχολείου μας, εἶναι παλὸν κ' ἀπεριτοίμητο. Οὔτε γραφεῖα μεγαλοπρεπὴ ἔχει, οὔτε τηλέφωνα, οὔτε ἐπιμελητὲς καὶ ἐπιμελήτριες καὶ ὅλη τὴν πολυτέλεια τῶν πλουσίων στὴν ἐμφάνισιν τῆν ἐξωτερικὴν σχολείων. Μά, ὅτι μ' ὅλα ταῦτα κλείει μέσα του ζωὴ καὶ φῶς καὶ χαρὰ. Ἐνῶ, ἄλλα, μεγαλοπρεπὴ καὶ καλλιμάρμαρα, μὲ λουσα καὶ μὲ πλούτη, εἶναι κόλασι γιὰ τοὺς Δασκάλους, ποῦχουν ὅρεξι νὰ δουλέψουν μὲ τὴν καρδιά τους καὶ κόλασι χειρότερη ἀκόμα, γιὰ τὰ ζωντανά, τὰ ξυπνά παιδιὰ...»

ΜΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΙΣ Μεγάλῃ σημειώνομε ὅτι ὡς πάντοτε πολλοὶ εἶναι οἱ ἀναγνώσται στὴν «Ἀλεξανδρινὴ Βιβλιοθήκη».

Τὸν Νοέμβριον εἶχε 2754.

Τὸν Δεκέμβριον εἶχε 3151.

Ἄς προσθέσωμε ὅτι ὁ λογοτεχνικὸς διαγωνισμὸς ποὺ προκλήρουσε ἡ «Ἀλεξανδρινὴ Βιβλιοθήκη», κίνησε πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον. Ἡδὴ ἡ Ἐπιτροπὴ ἔλαβε ἔργα ἑλληνίδων τῆς Αἰγύπτου. Ἀσφαλῶς ὁ διαγωνισμὸς αὗτός θὰ συμβάλει στὸ νὰ παρουσιασθοῦνε νέα τάλεντα, ἡ δὲ ἐπιβράβευσις τῶν δύο καλυτέρων διηγημάτων ποὺ θὰ σταλοῦν θὰ ἐνθαρρύνει ἀναμφιβόλως τὴ γυναικείαν λογοτεχνικὴ παραγωγὴν.

ΣΤΙΣ 20 Δεκεμβρίου πέθανε ὁ Κωνσταντῖνος Ἀθανασίου, διευθυντὴς τῆς Τοσιτσαίας Σχολῆς καὶ ἀντιπρόεδρος τῆς Διδασκαλικῆς Ἐνώσεως. Ὁ Κωνσταντῖνος Ἀθανασίου ὑπηρετήσε τὰ κοινοτικά μας σχολεῖα ἐπὶ 37 χρόνια· ἀπὸ 1910 ἦταν διευθυντὴς τῆς Τοσιτσαίας. Ὁ ἑλληνισμὸς τῆς Ἀλεξάνδρειας, εἶχε γιὰ τὸν Ἀθανασίου ἐκτίμησιν πολλὴν καὶ ἀγάπην. Ἡ κηδεῖα του γίνηκε τιμῆς ἕνεκεν δαπάνῃ τῆς Κοινότητος Ἀλεξανδρείας.

ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ ἦρθε στὴν Ἀλεξάνδρειαν γιὰ νὰ δώσει ρεσιτάλ ὁ πολὺ ἐκλεκτὸς Ἕλληνας chansonnier Ἀτίκ. Μία εὐχάριστη ἐσπερίδα δόθηκε πρὸς τιμὴν του στὸ καλλιτεχνικὸ σπῆτι τοῦ κ. Ν. Λυκιαρδόπουλου.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ μας αὐτὸ δημοσιεύομε τρία ἀνέκδοτα ποιήματα τοῦ ἐκλιπόντος συγγραφέα καὶ συνεργάτη μας Τυμφρηστοῦ.

ΟΛΩΣ ἐξαιρετικῶς, καὶ ἕνεκα διαχειριστικῶν λόγων, τὸ τεῦχος μας αὐτὸ βγαίνει μὲ πολλὴν ἀργοπορία. Ὅσοι γνωρίζουν τὶς μεγάλες δυσκολίες ποὺ ἔχει ν' ἀντικρῦσει ἡ ἔκδοσις λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ (ιδίως στίς σημερινὰς περιστάσεις) ἐλπίζομε νὰ μᾶς ἐννοήσουν.